

MUSTJALA LASTEAED-PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

Kinnitatud Mustjala Lasteaed-Põhikoolidirektori käskkirjaga 26.08.2015
nr.1-7/23

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Alus: Vabariigi Valitsuse määrus 06.01.2011.a.nr.1

Mustjala Lasteaed-Põhikooli õppekava 2015

1 Üldsätted

1.1 Kooli õppekava koostamise alused ja ülesehitus

1. Mustjala Lasteaed-Põhikooli õppekava on koostatud riikliku õppekava alusel (Vabariigi Valitsuse 06. 01. 2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ redaktsioon 01.09.2014). Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Õppekava koostamisel on arvestatud kooli arengukava, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, lastevanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.
2. Kooli õppekava koostamisel osalevad kõik koolis õppe-ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajadusel teised koolitöötajad. Kool kaasab õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.
3. Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor. Kooli õppekava kehtestab direktor. Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
4. Kooli õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad, valikainete ainekavad ja läbivate teemade kirjeldused.
5. Põhikooli astmed on:
I kooliaste – 1. -3. klass;
II kooliaste -4. -6. klass;
III kooliaste –7. – 9. klass.
6. Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - ·Kooli väärtused ja eripära, õppe – ja kasvatuseesmärgid;
 - ·Õppimise käsitlus ja õppekeskkond;
 - ·Õppekorraldus- tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti, läbivate teemade ja lõimingu rakendamine, valikainete ja võõrkeelte valik;
 - ·Õppekeskkonna mitmekesisistamiseks kavandatud tegevused, sh õppekava rakendamist toetavad tegevused, õppekäigud jmt;
 - ·II kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord;
 - ·Õpilaste arengu ja õppimise toetamise, tunnustamise ja hindamise korraldus;

- ·Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord;
 - ·Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldus;
 - ·õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted,
 - ·Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.
7. Ainekavades esitatakse õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klassiti õppenõukogu võib ainekavade tõhusamaks rakendamiseks liitklassi, tüdrukute ja poiste kehalise kasvatuse ja tööõpetuse – kodunduse ainekavades esitatut tõsta ümber ühe kooliastme piires
8. Kooli õppekavas käsitletakse õppimist väljundipõhiselt, st et õpetamine on õpilase vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna organiseerimine viisil, et õpilane saavutab õppekavas kavandatud õpitulemused ja pädevused.

2 Põhihariduse alusväärtused

Põhihariduses toetakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlbelist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatuks arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

Kool kujundab väärtushoiakuid ja hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostoimise aluseks.

Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused kujunevad „Eesti Vabariigi Põhiseaduses”, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtusena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus, ja sooline võrdõiguslikkus).

Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiskondlike väärtuste ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaks võtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti

ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

3. Mustjala Lasteaed-Põhikooli põhiväärtused:

3.1 Mustjala Lasteaed-Põhikooli põhiväärtused on:

AUSTUS: austa iseennast ja teisi inimesi, vastastikune lugupidamine, sallivus, hoolivus, toetus

AVATUS: koostöö kodu ja üldsusega
kohaliku kogukonna hariduskeskus

HARITUS: teadmishimuline õpilane

Põhiväärtused on seotud õppeainetega, huvitööga . eesmärgiks on , et põhiväärtused leiaks kajastumist igal koolipäeval igas ainetunnis, samuti õpilaste omavahelisel suhtlemisel vahetunnis.

3.2 Mustjala Lasteaed-Põhikooli eripära

- Mustjala Lasteaed-Põhikool on munitsipaalharidusasutus, kus ühe asutusena tegutsevad lasteaed ja põhikool, õpivad ja kasvavad nii tavalised kui erivajadustega lapsed .Aastal 2010 kolis lasteaed kooliga ühte majja. Koolis on täna professionaalne, asjatundlik ning kutsealaselt pädev pedagoogiline personal, kes on koolis püüdnud teha kõik, et ka maalapsele antav haridus oleks kvaliteetne ning organisatsioon jätkusuutlik. Väärtustame tegelust-koolitundi, nii laia silmaringiga õppijat kui ka meisterlikku õpetajat. Koolil on suurepäraseid võimalused õppe- ja kasvatustöö läbiviimiseks. Lisaks klassiruumidele on erinevad õpikeskused (arvutiklass, kodundusklass, tööõpetuse- ja käsitööklass). Samuti on koolil aula pidulikeks sündmusteks, täismõõtmega spordisaal ja koolisöökla. Kaugemal elavaid lapsi teenindab valla buss. Tundide sisukamaks muutmiseks korraldatakse õppekäike. Koolis toimub aktiivne klassiväline tegevus. Tegutsevad erinevatele huvigruppidele erinevad ringid. Kooli folkloorirühm Sõluk on tuntud üle Eesti. Parimad õpilaste käsitööd on väljas

olnud vabariiklikel näitustel, edukad on õpilased olnud vabariiklikel loodusolümpiaadidel.

- Lisaks tavaõppele saab õppida ka lihtsustatud õppekava alusel ,võimalusel ka koduõpe hariduslikult erivajadustega õpilastele
- Taotleme iga õpilase kaasamist ühistegevusse,tunnustame kõiki. Üheskoos tegutsedes loome uusi väärtusi.
- Tegus majandupersonal tagab soojad ja puhtad kooliruumid ,maitsvat ja tervislikku lõunasööki pakub kooli söökla.
- Õppimist ja koostööd väärtustavas koolis on meeldiv töötada.

4.Õppe- ja kasvatusesmärgid 2015/2016Õ.A.

I Strateegiline juhtimine

- On koostatud kooli arengukava aastateks 2016- 2019 ja esitatud kinnitamiseks valla volikogule

II Personalijuhtimine

- Ametikohad on täidetud kvalifitseeritud töötajatega.
- Õpetajatel on võimalus osaleda IT-alastel
- Kollektiivis valitsevad sõbralikud üksteist toetavad suhted.

III Koostöö huvigruppidega

- Õpilasesinduse aktiivsem kaasamine kooli ürituste ettevalmistamisel
- Info edastamine lapsevanematele operatiivsem-e-kooli kaudu
- Koolieelikute vanemate ja algklassiõpetajate kooliks ette valmistamisel

IV Ressursside juhtimine

- Koolikeskkond vastab seadustes sätestatud nõuetele.
- IT- vahendite uuendamine arvutiklassis
- Vananeva klassimööbli uuendamine

V Õppe-ja kasvatusprotsess

- On korrigeeritud õppekava ja avalikustatud kooli kodulehel.
- Toimivad tugisüsteemid tagavad positiivsed tulemused kevadel
-

- Õpilaste funktsionaalse lugemise oskus on paranenud.
- Suhtlemine koolis toimub viisakusreegleid jälgides ja vastastikusel lugupidamisel
- Õpilased osalevad erinevates projektides
- Õpilase individuaalsete vajaduste ja võimetega arvestamine õppe- ja kasvatustegevuses.

5 Põhikooli sihiseade

Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvatamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

Põhikoolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine. Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

Kool toetab põhiliste väärtushoiakute kujunemist. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Lasteaed-põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks.

Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatustsükli, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

6 Pätevused

Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või –valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.

Pätevused jagunevad üld-, valdkonnapädevused ja kooliastmes taotletavad pädevused.

Üldpädevused on kooliastme- ja valdkonnaülelised pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Üldpädevused on:

- **·kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;
- **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- **enesemääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi

varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

- **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmäärke, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;
- **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

6.1 Mustjala Lasteaed-Põhikooli üldpädevuste kujundamine

Jnr	Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses	Igal õppeaastal toimuvad ülekoollised tegevused, mis kujunevad eelkõige seda üldpädevust
-----	--	--

1	<p>Kultuuri- ja väärtuspädevus</p> <p>suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga ,loodusega , oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldnimikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;</p>	<p>Vabariigi aastapäeva aktus, emakeele nädal,leivanädal, erinevad näitused, loodusnädal, erinevad näitused, jõulupidu, emade-ja isadepäev,kooli laager</p>
2	<p>Sotsiaalne ja kodanikupädevus</p> <p>suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;</p>	<p>Kodanikupäeva tähistamine, kooli sünnipäev, perepäev, õpetajate päev,vilistlaste kokkutulek,kooli sügislaat,mere ääre koristamine kevadel-sügisel,jõulukirik,</p>
3	<p>Suhtluspädevus</p> <p>suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi</p>	<p>Talispordinädal, kevadine ja sügisene spordipäev, matkapäevad (sügisel, kevadel), Emakeelenädal, projektõpe RÜM,loovtööde esitlemine-konverents,ainenädalad,koolisesed olümpiaadid</p>
4	<p>Õpipädevus</p>	<p>Viktoriin, RÜM, ainenädalad,</p>

	<p>suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet ;planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;</p>	<p>projektõpe,kallistamisepäev,vastlapäev, õpetajatepäev lasteaias,,ekusrisoonid,Teeviit,karjääri nõustamine-koostöö Rajaleidjaga</p>
5	<p>digipädevus suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.</p>	<p>projektõpe, loovtööde esitlemisel digivahendite kasutamine,, õppetunnid arvutiklassis, karneval,e-kool.</p>
6	<p>Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;</p>	<p>Matemaatikaolümpiaad orienteerumine, maastikumäng ,ajaloos oskus orienteeruda ajas,RÜM,RMK,loodusrajad</p>

7	<p>ettevõtlikkuspädevus</p> <p>suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;</p>	<p>projektõpe, matkapäevad, sügislaad, karneval, kevadine mereääre puhastamine,</p>
---	---	---

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades.

Loetletud valdkonnapädevuste kujunemist kirjeldatakse detailsemalt klassiti esitatud ainekavades.

Ainekavades esitatakse klassiti õpitulemused. Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilastele sõnalist tagasisidet.

7 Õppekeskkond ja õppimise käsitlus

Õppekeskkond on õpilasi ümbritsev vaimne, sotsiaalne ja füüsiline keskkond, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õppekeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab põhihariduse alusväärtusi ja oma kooli vaimsust. Õppekeskkond arendab edasi ja aitab säilitada paikkonna ja koolipere traditsioone.

Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist

Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel osaleb kogu koolipere;

- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamise

põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate vahel.

- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdselt, austades nende eneseväärikust ja eripära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgitakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- välditakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale aramusvahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega;
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärkidest.

Füüsilist keskkonda kujundades jälgib põhikool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega arvutit ja esitlustehnikat ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;
- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja –vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumis, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas

Selleks, et kooli tulevad lapsed harjuksid sügisel uue keskkonnaga, korraldatakse igal aastal koolieelikute eelkooli.

7.1 Õppimise käsitlus

Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilaste käitumisvõimes. See tähendab selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja –hinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab füüsilises, vaimses ja sotsiaalses keskkonnas. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgistatumaks. Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt koos kaaslastega. Õpib oma kaaslaste ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele teadmistele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja tööharjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatuse eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärast soovi enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda tuge ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarendamiseks.

7.1.1 Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, tervislikku seisundit, huvi ja kogemust;

- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras, tehakse uurimistööd ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse mitmekesiseid õppemeetodeid, -viise ja -vahendeid;
- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mis võimaldavad õpilastel sobiva pingutusastmega õppida, arvestades sealjuures igaühe individuaalsust.

8 I kooliastmes taotletavad pädevused

8.1 Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada,
- tahab õppida, tunneb rõõmu teada saamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning

- lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
 - austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
 - oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
 - hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
 - oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
 - teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

9 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

Esimeses klassis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edukaks õppetöök. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesanded ja nende täitmiseks kuluvat aega.

Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele
- positiivse suhtumise kujundamisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuste ja –oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja –julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis ja –koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis.

Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld-ja

aineõppe kombineeritud varianti.

10 II kooliastmes taotletavad pädevused

10.1 Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasusest;
- väärtustab oma rahvast ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja internetti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;

- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

11 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

- Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmis- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse sepimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.
- Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldab murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

12 III kooliastmes taotletavad pädevused

12.1 Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades

- vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
 - suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja jälgib õigekirjareegleid;
 - valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõraid tekste;
 - suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
 - mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
 - oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslike seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
 - suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
 - on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
 - suudab väljendada ennast loominguiliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
 - väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
 - mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendusele.

13 Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida.

Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise

oskuse arendamisele;

- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

14 Õppekorraldus

14.1 Tunnijaotusplaan õppeaineti, valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Õppeaine	I	II	III	I aste kokku	IV	V	VI	II aste kokku	VII	VII I	IX	III aste kokku
Eesti keel	7	7	6	20	7	4	3	14	2	2	2	6
Kirjandus	-	-	-	-		2	2	4	2	2	2	6
Inglise keel	-	-	3	3	4	4	4	12	3	3	3	9
Vene keel-		-	-	-	-	-	4	4	3	3	3	9
Matemaatika	3	5	5	13	4	5	5	14	5	4	5	14
Loodusõpetus	2	2	2	6	2	2	3	7	2	-	-	2
Geograafia									2	2	2	6
Bioloogia									2	2	1	5
Keemia										2	2	4
Füüsika										2	2	4
Ajalugu						1	2	3	2	2	2	6
Inimeseõp.		1	1	2		1	1	2	1	1		2
Ühiskonnaõpetus							1	1			1	2
Muusika	2	2	2	6	2	2	1	5	1	1	1	3
Kunst	2	1	2	5	2	1	1	4	1	1	1	3
Käsitöö ja kodundus ning töö ja tehnoloogiaõpetus	1	2	1	4	2	2	2	6	2	2	2	6
Kehaline kasv.	3	3	3	9	3	3	2	8	2	2	2	6
Valikained												
Kirjandiõpetus.											1	1
Arvutiõpetus										1		1

kokku	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

14.2 Kohustuslikud ja valikõppeained

14.2.1 Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

- keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;(Lisa 1)
- võõrkeeled: A-võõrkeel , B-võõrkeel;(Lisa 2)
- matemaatika: matemaatika;(Lisa 3)
- loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia; (Lisa 4)
- sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;(Lisa 5)
- kunstained: muusika, kunst;(Lisa 6)
- tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;(Lisa 7)
- kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.(Lisa 8)
- kirjandiõpetus (Lisa 9)
- arvutiõpetus (Lisa 10)

A-võõrkeelena õpitakse inglise keelt. B-võõrkeelena õpitakse vene keelt.

14.2.2 Riiklikus õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:

- ·usundiõpetuse ainekava
- ·informaatika ainekava
- ·karjääriõpetuse ainekava
- ·Kooli õppekavas on esitatud arvutiõpetuse ja kirjandiõpetuse ainekavad

15 Valikkursuste loendid ja valimise põhimõtted

Põhikool võimaldab õpilastele õpet järgmistes valikainetes:

- arvutiõpetus, kirjandiõpetus ja karjääriõpetuse õpetus tunnijaotusplaanis toodud tundide mahus;

Valikainete valimise põhimõtted:

- valikainete valiku teeb kool
- valikainete valikul on määravaks kvalifitseeritud spetsialisti olemasolu;
- arvutiõpetus toimub 8.klassis tunniplaani alusel,algklassides 1 nädalatund ringina
- kirjandiõpetus 9.klassis tunniplaanis

- kärjääriõpetus 9.klassis klassijuhatajatunnis ja koostöös Rajaleidjaga

15.1 Riiklikus õppekavas ette nähtud vaba tunnimaht on jaotatud järgmiselt:

Õppeaine	I	II	III	I aste kokku	IV	V	VI	II aste kokku	VII	VIII	IX	III aste kokku
Inglise keel					1	1	1	3				
Eesti keel	1			1	1	1	1	3				
B-võõrkeel								1				
A-võõrkeel					1	1	1	3				
matemaatika		2	1	3			1	1	1			1
loodusõpetus	1	1	1	3								
käsitöö						1		1			1	1
Kehaline kasvatus	1			1								
Kunst						1		1				
muusika						1		1				
Geograafia											1	1
Töö- ja tehnoloogiaõpetus							1	1			1	1
KOKKU	4	2	2	8	3	6	5	15	1		2	3

Selline tundi jaotus on tingitud liitklasside olemasolust.

16 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamine

Läbivate teemadeõpetus realiseerub kogu koolipere ühise toimimise kaudu, põhinedes lõimingul ja keskkonna korraldusel.

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õpikeskkonna korralduses– kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õpikeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;
- aineõppes– läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlemised, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul- valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatöona;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälisest õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides
- Aineõppel põhinev läbivate teemade kasutamine arvestab ainekavades toodud seoseid läbivate teemade taotlustega ning õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vajadust läbivate teemade käsitlemisel. Läbivate teemade taotluste elluviimine toimub ka valikainete kaudu. Õppeainete ja ainevaldkondade panus läbiva teema käsitlemisse on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev.
- Õpikeskkonna korraldamise kaudu loovakse võimalused läbivate teemadega tegelemiseks. Läbivate teemade taotluste elluviimiseks kasutatakse nii vaimset, sotsiaalset kui füüsilist õpikeskkonda. Klassi- ja koolivälisel tegevusel põhinev läbivate teemade käsitlemine toimub projekti- ning partnerlustegevuste kaudu, mille eesmärgid ja tulemused on seotud läbivate teemade taotlustega

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- ***elukestev õpe ja karjääri planeerimine***– taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike oskuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;
- ***keskkond ja jätkusuutlik areng*** taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele
- ***kodanikualgatus ja ettevõtlikkus***– taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab

ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;

- **kultuuriline identiteet**- taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumistaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuurilisest salliv ja koostööaldis;
- **teabekeskond**– taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;
- **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks; kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu- ,õpi- ja töökeskkonnas;
- **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujunemisele;
- **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse ning sekkub võimaluse korral oma võimaluste piires.

Jnr.	Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad	Igal õppeaastal toimuvad ülekooolilised tegevused, kus käsitletakse eelkõige seda läbiat teemat.
1	<p>elukestev õpe ja karjääri planeerimine</p> <p>taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid</p>	<p>Karjäärinõustamine koolis kui ka Rajaleidjas,, külalised väljapoolt kooli , õppekursioonid ettevõttesse, erinevad külalised projekti „tagasi kooli“ raames,Tulevikukompass.Tartu ülikooli teadusteater,politsei -ja pääteameti kokkusaammised kooliperega</p>
2	<p>keskkond ja jätkusuutlik areng–</p> <p>õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks</p>	<p>Metsa istutamine, kooliümbruse hooldamine, matkad (sügisel, kevadel), loodusnädal</p>

	inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele	mere ääre koristamine, koolilaager
3	kodanikualgatus ja ettevõtlikkus – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;	Koolikontserdid, mis on kogu kogukonnale, erinevate rahvakommete tutvustamine. Kooli sügislaad, folkloorirühm Sõluk esinemised
4	kultuuriline identiteet taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisa laadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;	Rahvatants, Saaremaa ekskursioonid, teatri ja näituste ühiskülastused, koostöö raamatukoguga, karneval , külaliskontserdid koolis., teatrietendused koolis ja teatri ühiskülastused, folklooritühm Sõluk, kodulootuba, näiteringi esinemised, Viki talumuuseumi esinemised
5	teabekeskond – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi;	Viktoriinid, õpioskuste päevad, ainenädalad, RÜM, Tartu ülikooli teadusteater, koostöö raamatukoguga, uurimustööd
6	tehnoloogia ja innovatsioon – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt käsitleada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiireresti muutavas tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;	Projektorite kasutamine. Õppekeskkonnad Miksikese kasutamise võimalus. Moodle kasutamise võimalus. Osalemine interaktiivsetes projektides „Tere kevad“ RMK metsaviktoriinist osavõtt, pilvepõhine dokumendihaldus
7	tervis ja ohutus –	Sportipäevad. Iga aastane

	taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele	talispordinädal. Õuesõppe päevad ja tunnid. Keskkonnaameti projektidest osavõtt. 3. klassi ujumistunnid.,matkad,leivanädal
8	väärtused ja kõlblus – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.	6. klassi turvapäev Kooli põhiväärtuste järgimine. Kooli kodukord,Jõulikirik,Vabariigi aastapäev

17 Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine

Liikluskasvatus on lasteasutuse ja kooli õppe- ning kasvatustegevuse kohustuslik osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks.

Lasteasutuses ja põhikooli esimeses astmes (1.–3. klass) on liikluskasvatuse sisuks jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.

Põhikooli teises (4.–6. klass) ja kolmandas astmes (7.–9. klass) on liikluskasvatuse sisuks erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.

Teemasid käsitletakse lõimunud õppeainetega kõigis kooliastmetes

Vastavalt liiklusseaduse § 4 lõikele 1 on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on:

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt.
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja

ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäijana, sõitja kui ka juhina.

Koolis kujundatakse liikluskasvatusteemade kaudu alljärgnevat üldist teadmisi ja oskuseid ohutuks liiklemiseks kooliastmeti.

17.1 I kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada
- oskab ohutult evakueeruda koolihoonest
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis
- teab lõhkekehadega kaasnevat ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh. helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed
- oskab käituda ühissõidukis, siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluisudega sõitmiseks ohutut kohta
- oskab ohutuli liikuda/liigelda märjal, libedal, lumisel teel
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta, peatuda, kuulata vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust
- oskab eristada valet/ohulikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest

I kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks

- ohutuse väärtustamine ning tähelepanu pööramine ohutusele igapäevases õppe- ja kasvatustegevuses
- oskus mõista ja väärtustada iseenda ohutust ning ohutut käitumist, ohuolukordade tekkepõhjuste selgitamine, ohu ennetamine, ohutust tagavate turvavahendite kasutamine, abi kutsumine

17.2 II kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust ja iseenda turvalisust
- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada
- oskab ohutult evakueeruda koolist

- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada
- oskab kasutada (vajadusel) kasutada tulekustutustekki
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- oskab käituda/ tegutseda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus hoones
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid , sh helkur , turvavöö, jalgratturi/ mopeedijuhi kiiver, põlve ning küünarnuki kaitset
- oskab käituda ühissõidukis , siseneda , väljuda ning sõiduteed ületada
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid
- tunneb/ teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile)
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja kuidas ohtu vältida

II kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutut käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohtu ennetavates tegevustes analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel
- ohutusalaste teadmiste, oskuste, vilumuste lõimimine

17.3 III kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda
- oskab ohutult evakueeruda koolist ja osutada evakueerimisel abi endast noorematele
- teab tuletõrje päästevahendite asukohti koolis ja oskab neid kasutada
- oskab kustuda väikeseid tulekoldeid (sh lõke, süttinud rasv pannil)
- teab lõhkekehadega kaasnevaid ohte, oskab lõhkekeha leiu korral kutsuda abi
- oskab käituda pommiähvarduse korral koolis või mõnes muus ühiskondlikus asutuses
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve ning põlve ning küünarnuki kaitseid
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna

sihtpunkti jõudmiseks

- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgrattur, mopeedijuht)
- on teadlik ohutusosaladest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti liiklusohutusosalast olukorda teiste riikidega

III kooliastmel on liikluskasvatuse eesmärgiks:

- õpetada mõistma ja väärtustama ohutust, iseenda turvalisust ning ohutu käitumist; oskus osaleda diskussioonides ohutu ennetavates tegevuste analüüsimisel ja õigete hoiakute kujunemisel
- ohutust tagavatest seadustest tulenevate käitumisharjumuste kujundamine, praktilised ohutusosalase õppused

18 .III kooliastmes läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö teematika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

18.1 Üldsätted

18.1.1 Korralduse reguleerimisala

Korraldus määrab kindlaks põhikooli III kooliastme loovtöö mõistete selgitused, eesmärgid, korraldamise põhimõtted; loovtöö liigid, juhendamise põhimõtted, esitlemise ja hindamise rakendussätted.

18.1.2 Mõisted

Loovtöö on juhendatud õppeprotsess, mille käigus III kooliastme õpilane rakendab iseseisva töö oskusi ja omandatud teadmisi, arendab loovust ja kinnistab ning täiendab koolis omandatud. III kooliastme läbivatest teemadest lähtuv või õppeaineid lõimiv loovtöö on uurimus, projekt, kunstitöö vms ja selle kirjalik kokkuvõte. Kirjalik kokkuvõte avab loovtöö tausta, lähtealused ja eesmärgid ning kirjeldab eesmärgistatud lahendust, töö päevakajalisust, tööprotsessi ja töö tulemust.

18.1.3 Loovtöö eesmärk

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat

eneseteostuse võimalust ning toetada:

- õpilase tervikliku maailmapildi ja loomingulise algatusvõime ja loova eneseväljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
- õpimotivatsiooni, eneseanalüüsi ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
- õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
- üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne)
- õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid

18.1.4 Loovtöö korraldamise põhimõtted

Direktor määrab loovtöö üldise korralduse koordineerija, kelleks on klassijuhataja, kes tagab vajaliku koostöö IT-juhi, õpilaste juhendajate ja teiste õpetajate vahel.

Koordineerija toetab ja juhendab õpilasi ja õpetajaid, töötab välja tähtjalise ajakava ja jälgib kõigi loovtööga seotud sündmuste kulgu, valmistab vajalikud materjalid.

Klassijuhataja (koordineerija) toetab oma klassi õpilasi teemade ja juhendaja valikul.

Loovtöö üldine ajakava on järgmine:

- 7. klassis tutvustatakse loovtöö korraldust ainetundide raames, mille käigus käsitletakse loovtöö olemust, info otsimist ja analüüsi ja vormistust;
- 7. klassi õpilased osalevad eelmise lennu loovtööde kaitsmisel, eelnevalt on õpilastele tutvustatud loovtöö korraldust ja sisu, ajagraafikut ja hindamise põhimõtteid;
- õpilased analüüsivad kaitsmist, toovad välja meeldinud tööd ja põhjendused ning mida kasulikku nad õppisid enda loovtöö tegemiseks;
- 1.oktoobriks määrab kool loovtöö üldteema;
- esimese veerandi lõpuks õpilane/sed informeerib/vad koordinaatorit loovtöö koostamise alustamisest: valitud teema, töö eesmärk, kasutatavad meetodid, kirjaliku või teoreetiline osa allikad (probleemi varasem käsitlus teaduslikus kirjanduses), töö koostamise kava ja kontakt juhendajaga;
- veebruaris täpsustab õpilane töö teema, töö eesmärgi ja loovtöö protsessi tulemi;
- enne loov- või uurimistöö esitamist konsulteeritakse eesti keele õpetajaga;
- märtsi alguseks annab juhendaja kogu protsessi ja koostöö kohta hinnangu;
- loovtöö kaitsmine toimub üldjuhul III veerandil lõpus
- Direktor kinnitab kogu kooli töötajaskonna poolt välja töötatud kooli kirjalike tööde vormistamise juhendi, mille alusel vormistatakse loovtöö kirjalik osa.
- Loovtööd koostavad kõik 3. kooliastme õpilased 1 kord kooliastme jooksul.

- Loovtöö hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest ja kooli õppekava hindamise korraldusest.
- Direktor määrab loovtöö hindamiskomisjoni komisjoni vähemalt kaks nädalat enne kaitsmist.
- Loovtöö tagastatakse üldjuhul autoritele, kooli poolt arhiveeritakse tööd digitaalsel kujul (teksti-, pildi-, heli-, või videofailidena) ja/või säilitatakse koolis kokkuleppel autoriga ning tagastatakse autorile kirjaliku avalduse esitamisel. Õpilaste loovtöödega seonduvaid materjale kasutatakse kooli õppetegevuses, kooli tutvustavates trükistes, kooli õppematerjalidena jne.

18.1.5 Loovtöö liigid

- Õpilasuuring on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Töö kirjutamine annab õpilastele iseseisva uurimistöö kogemuse ning võimaluse tegeleda huvipakkuvate teemade ja probleemidega kas individuaalselt või koostöös kaasõpilastega. Uurimuse eesmärgiks on saada täpsemat teavet uuritava teema kohta ning leida teema olulistele küsimustele vastuseid. Samuti aitab uurimistöö kaasa oskusele oma mõtteid edasi anda loogiliselt nii kõnes kui kirjas. Uurimistöö on valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused. Uurimistöö koostamise etapid on: valdkonna või õppeaine ning esialgse teema valimine, koos juhendajaga ajakava koostamine, juhendaja poolt soovitatud kirjandusega tutvumine, juhendaja abiga probleemi sõnastamine, andmete kogumine, vastavalt nõuetele uurimistöö kirjutamine, oma töö hindamiskomisjonile esitlemine. Õpilasuuring koosneb järgmistest osadest: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid), kokkuvõte, sh enesehinnang, kasutatud kirjanduse loetelu, lisad (vajadusel).
- Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine, pakub hea võimaluse üksi või koos kaaslastega valitud teemadel viia ellu oma ideid. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste korraldamist jm.
- Loovtöö kaunites kunstides(muusika, kunst, kirjandus jms) ja tehnilisel teemal (leiutis, toode jms) kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Loovtöö võib olla nii praktiline töö kui ka vaimse idee kandja. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes viidata kasutatud teose autorile. Loovtöö teosena võib olla õpilase omalooming. Tehnikaks võib olla

maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, videofilm, animatsioon, performance, tantsuetendus, raamat, mäng, ajaleht, õpilasfirma, õppematerjal jne.

- Loovtöö puhul koostab õpilane ka kirjaliku osa, mis vormistatakse vastavalt kooli poolt kehtestatud nõuetele. Kirjaliku osa ülesehitus on järgmine: tiitelleht, sisukord, sissejuhatus, töö käigu kirjeldus, kokkuvõte, sh enesehinnang tööle, kasutatud kirjandus.

18.1.6 Loovtöö juhendamise põhimõtted

Direktor määrab loovtöö juhendaja oma käskkirjaga I veerandi lõpuks.

Loovtöö juhendamine toimub vastavalt ajagraafikule.

Juhendaja:

- aitab õpilast teema valikul ja tegevusplaani koostamisel;
- soovitab vajadusel kirjandust ja annab suuniseid info leidmisel;
- jälgib töö vastavust sisulistele ja vormistamise nõuetele ning jälgib ajakava
- nõustab õpilast esitluse edukaks läbiviimiseks;
- täpsustab rühmatöös liikmete tööpanuse;
- osutab keelekorrektsusele, et konsulteeriks eesti keele õpetajaga;
- julgustab / innustab probleemide tekkimise korral või siis julgustab probleeme
- nõustab õpilast loovtöö esitlemise vormi valikul.

18.1.7 Loovtöö vormistamine

Loovtööl peab olema kirjalik osa.

Loovtöö kirjalik osa vormistatakse vastavalt kirjalike tööde koostamise juhendile

Loovtöö kirjaliku osa struktuur:

- tiitelleht (kooli nimi, töö pealkiri, töö liik, autori ja juhendaja nimed, töö valmimise koht ja aasta);
- sisukord;
- sissejuhatus (teema valiku põhjendus, töö eesmärgid) kuni 1,5 lehekülge;
- töö põhiosa (töö käik, kasutatud meetodid, kollektiivselt tehtud töö puhul ka iga õpilase panuse kirjeldus) kuni 5 lehekülge;
- kokkuvõte (hinnang tehtud tööle, põhijäreldused) kuni 1,5 lehekülge;
- kasutatud allikate loetelu;
- lisad (vajadusel).
- Vormistamisnõuetele mittevastav töö tagastatakse õpilasele paranduste tegemiseks.

18.1.8 Loovtöö kaitsmise korraldamine

- Loovtöö kaitsmiseks moodustatakse vähemalt kolmeliikmeline kaitsmiskomisjon, mille määrab direktor.
- Kaitsmiskomisjoni koosseisu ja kaitsmise kuupäevad kinnitab kooli direktor.
- Loovtöö kaitsmisele lubatakse õpilane, kui tema töö on juhendaja hinnangul kaitsmiskõlbulik ja kellel on tähtaegselt esitatud töö kirjalik osa.
- Juhendaja poolt heaks kiidetud loovtöö kirjalik osa esitatakse kaitsmiskomisjonile tutvumiseks nädal enne töö kaitsmist.
- Loovtöö kaitsmine on avalik. Loovtöö koostaja teeb 5 – 10 minutilise suulise ettekande, põhjendades teema valikut ja töö eesmärki, kirjeldades töö käiku ja analüüsidest saadud tulemusi. Suulist ettekannet võib illustreerida näitliku abimaterjaliga.
- Ettekande lõpus annab loovtöö juhendaja praktilisele tööprotsessile ja selle tulemusele omapoolse hinnangu. Kaitsmiskomisjon ja kuulajad võivad esitada tööd puudutavaid küsimusi.

18.1.9 Loovtöö hindamine

Loovtööle ja selle esitlemisele annab koondhinnangu kolmeliikmeline kaitsmiskomisjon, kuhu kuulub ka õpilase juhendaja. Rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme töö panusele.

Hinnang antakse:

- Töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunstitöö ning omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostumist, samuti uute seoste loomise oskust.
- Loovtöö protsessile: õpilase algatusvõimet ja initsiatiivi loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkust, suhtlemisoskust.
- Loovtöö vormistamisele: teksti, jooniste, graafikute ja tabelite korrektne vormistamine; viitamine.
- Loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, esitluse arusaadavus, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.

Loovtöö hindamine toimub vastavalt kehtivale hindamismudelile .

Loovtöö mittesooritamises eriarvamusel olemine otsustatakse komisjoniliikmete häälteenamusega.

Mittesooritamise korral on õpilasel võimalus taotleda kaitsmist teist korda, esitades

19 Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

19.1 Ülekooliliste projektide kavandamise põhimõtted

- Kooli arengukavast, põhieesmärkidest, traditsioonidest, spordi- ja huvitegevusest lähtuvalt kavandab kool ülekoolilisi projekte.
- Projekte võivad algatada ka õpilasesindus ja kooli hoolekogu. Kavandatud ülekooliline tegevus on sätestatud kooli üldtööplaanis.
- Ülekoolilised projektid (nt. spordipäev, ekskursioonipäev jt) toetavad sotsiaalsete-, suhtlus- ja ettevõtlikkuspädevuste omandamist.

19.1.1 Koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

- Koolidevahelistes projektides osalemisel soovib kool keskenduda õpilastes väärtuspädevuste, sotsiaalsete pädevuste, õpipädevuste, suhtluspädevuste ja ettevõtlikkuspädevuste arendamisele.
- Projektid, mis seotud tervist edendava kooli arendamisega.
- Pärimiskultuuri ainevaldkonnast lähtuvad projektid
- Keskkonna alased projektid maakonna erinevate koolidega

20 Õppe ja kasvatus korraldus ja ajakasutus

20.1 Õppe ja kasvatus korraldus

- Kool lähtub põhimõttest, et:
- kvaliteetne põhiharidus on kättesaadav kõigile õpilastele, sõltumata nende sotsiaalsest või majanduslikust taustast või hariduslikest erivajadustest;
- õpilaste liikumisel ühelt kooliastmelt või haridustasemelt teisele ei ole takistusi;
- kool lähtub oma tegevuse korraldamisel piirkonna eripärast, õpilaste vajadustest ja huvidest, vanemate ettepanekutest.
- Koolis toimub statsionaarne tavaõpe, kus kõiki õppekavas loetletud õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel vastavalt tunnijaotusplaani alusel koostatud tunniplaanile.
- Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ja õppekavaväliste tegevuste (pikapäevarühm, ringid) järjestust ja ajalist kestust.

- Kooli õppe ja kasvatus korraldus on reglementeeritud kooli kodukorras ja põhimääruses.

20.1.1 Õppe ja kasvatus ajakasutus

- Õpilase vanema ja direktori kokkuleppel arvestab kool õppekava välist õppimist koolis läbitava õppe osana (nt koduõppel olev õpilane) tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.
- Kool arvestab „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, samuti õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid.
- Projekt-, õues- ja muuseumiõpe ning ekskursioonid ja õppekäigud toimuvad õppeandite viimasel nädalal.

21 Hindamine ning klassi ja põhikooli lõpetamine

21.1 Hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õppe edukuse kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.
- Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele. Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Hindamine on õpetamise ja õppimise lahutamatu osa.
- Kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale kirjalikku tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kaks korda õppeaastas eKooli kaudu.
- Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- Käitumist ja hoolsust hindavad aineõpetajad, kellel on antud klassiga nädalas kaks/kolm või rohkem kui kolm tundi. Vähema tundide arvuga õpetajad saavad

oma ettepanekud teha klassijuhatajale. Klassijuhataja kannab tunnistusele käitumise ja hoolsuse koondhinde aineõpetajate hinnete keskmisena.

- Käitumist hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.
- Käitumishindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kelle üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide ja kooli kodukorra järgimine on harjumuspärane igas olukorras.
- Käitumishindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes enamasti järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning kooli kodukorra nõudeid.
- Käitumishindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist.
- Käitumishindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes pidevalt eirab kooli kodukorra nõudeid ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, ei allu õpetajate nõudmistele.
- Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.
- Õpitulemuste, käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ja korda tutvustatakse lastevanematele sügisesel lastevanemate üldkoosolekul, vajadusel ka individuaalselt
- Hoolsust hinnatakse hinnetega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“.
- Hoolsushindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes alati kohusetundlikult, õpib kõiki aineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas ja iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
- Hoolsushindega „hea“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetes kohusetundlikult, on iseseisev ja hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
- Hoolsushindega „rahuldav“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kui ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt.
- Hoolsushindega „mitterahuldav“ hinnatakse, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded.
- Õpilasel on õigus saada teavet hindamise korralduse ning saadud hinnete ja hinnangute kohta. Õpilasel on õigus teada, milline hinne või hinnang on aluseks kokkuvõtvale hindale ja hinnangule.
- Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab klassijuhataja õpilastele iga õppeveerandi algul.
- Õpilane saab aineõpetajalt õppeveerandi alguses teada, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvõtteid kasutatakse ja millised on

hindamiskriteeriumid.

- Nõuded õpilase käitumisele esitatakse kooli kodukorras.

21.2 Järelvastamise ja järeltööde sooritamise kord

- Kui suulist vastust, kirjalikku või praktilist tööd või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik“ või „nõrk“, või on hinne jäänud välja panemata, antakse õpilasele võimalus järelvastamiseks või järeltöö sooritamiseks.
- Õpilasele on antud võimalus järelvastamiseks 10 õppepäeva puuduliku hinde saamise päevast. Erandkorral saab vastata ka hiljem, kokkuleppel õpetajaga.
- Tähtajalt esitamata või sooritamata töö märgitakse e-kooli aineõpetaja poolt märgiga „0“. Tähtaja möödudes muutub märk „0“ hindeks „nõrk“
- Järeltööd on võimalus üldjuhul teha üks kord. Kui aineõpetaja peab vajalikuks, võib ta nõuda teemakorduvat järelevastamist.
- Kui õpilane ei ilmu aineõpetajaga kokkulepitud ajal järeltööd sooritama, siis ei pea õpetaja enam uut järeltöö aega võimaldama.
- Järele vastatud töö märgitakse e-kooli kaldkriipsuga (2/3). Kui järeltöö sooritati hindele „2“, siis jääb hinne muutumatuks e 2/2
- Tegemata kodust tööd võib õpetaja hinnata hindega „2“ ega pea võimaldama õpilasele hinde parandamist

21.3 Hinde vaidlustamine

- Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde teada saamist, esitades direktori asetäitjale õppe- ja kasvatustöö alal kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega (kirjaliku töö hinde vaidlustamisel ka vastava töö).
- Õpilase hindamisel koolis tekkinud eriarvamusi ja vaidlusküsimusi lahendavad õpilase või lapsevanema nõudmisel aineõpetaja, klassijuhataja ja/või direktori asetäitja õppe- ja kasvatustöö alal.
- Hinde pannud õpetaja on kohustatud selgitama hindamise põhimõtteid, korda ja hindekriteeriume ning põhjendama hinde õigsust ja nõuetele vastavust.
- Vajaduse korral vaatab vaidlusaluse küsimuse läbi kooli õppenõukogu, teeb otsuse ja teavitab sellest õpilast ja lapsevanemat kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse vastuvõtmist.
- Kui õpilane või lapsevanem ei ole kooli juhtkonna või õppenõukogu otsusega nõus, võib ta pöörduda kooli õppe- ja kasvatustegevuse üle riiklikku järelevalvet teostava ametniku poole viie tööpäeva jooksul arvates otsusest teada saamisest.
- Õpilasel ja/või lapsevanemal on õigus pöörduda ühe hinde vaidlustamise

küsimuses ainult üks kord.

21.4 Kujundav hindamine

- Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatuseesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad pedagoogid õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavade ja tavade.
- Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

21.5 Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

Hindamisel viie palli süsteemis:

- hindegiga „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teema õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

- hindegga „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindegga „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused põhikoolis võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus
- hindegga „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikoolis õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus
- hindegga „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegga „5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegga „4” 75–89%, hindegga „3” 50–74%, hindegga „2” 20–49% ning hindegga „1” 0–19%.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegga „nõrk”.

Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindegga „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasel võimalus üks kord kahe nädala jooksul järeltöö sooritamiseks. Kui õpilane ei soorita järeltööd, jääb hinne „puudulikuks” või „nõrgaks”; hindamata töö korral hinnatakse see hindegga „nõrk”.

Mustjala Lasteaed-Põhikooli 1. klassis ei hinnata I poolaastal õpilast numbriliselt. Õppeveerandi lõpus antakse kirjalik hinnang/ tagasiside õpilase edasijõudmisele erinevate õppeainetes.

21.6 Kirjalik töö - Tunnikontroll

- hõlmab kuni kolme ainetunni uut materjali
- võib korraldada ette hoiatamata;
- kestab kuni 20 minutit;
- mitu tunnikontrolli hinnet võib moodustada ühe koondhinde,
- järelvastamise korra fikseerib õpetaja
- õpilasel on õigus hinnatud tööga tutvuda.

21.7 Kontrolltöö

- materjal hõlmab ühe tervikliku (ulatuslikuma või kolme ja enama tunni) aineosa;
- toimumisaja(d) teatab õpilastele õppeveerandi algul;
- töö on koostatud arvestusega, et selle tegemiseks kulub õpilasel 45 minutit;
- igal kontrolltööl on oma kindel hindamisskaala ja õpetaja on seda õpilastele tutvustanud enne tööd);
- ühes koolipäevas on lubatud klassile läbi viia vaid üks kontrolltöö (kontrolltööde tabelis);
- töö hinde teatab õpetaja õpilasele hiljemalt kolme õppepäeva jooksul;
- õpilasel on õigus hinnatud tööga tutvuda;
- järelvastamise korra fikseerib õpetaja
- järgmist tööd ei korraldata enne kui eelmine töö on õpilastele tagastatud;
- õppeveerandi viimane kontrolltöö planeeritakse arvestusega, et õpilasele jääb võimalus ka ümbervõi järelvastamiseks.

21.8 Kokkuvõtvad hinded ja järgmise klassi üleviimine põhikoolis

- Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine veerandi- või poolaastahinneteks ning veerandi- või poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.
- Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.
- Õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemat teavitatakse kokkuvõtvatest hinnetest õppeveerandi, poolaasta puhul E- kooli ja pabertunnistuse kaudu. Aastahinded nii E-kooli kaudu kui ka pabertunnistuse kaudu.
- I ja II kooliastmes võib kokkuvõtva hindamisena kasutada vähemalt kaks korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtvate hinnangute andmist, millel ei pea olema numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.(Arenguvestlused)

- Õppeaine veerandi- või poolaastahinde võib jätta välja panemata, kui õpilane on hinnataval perioodil puudunud rohkem kui 50% toimunud tundidest.
- Kui õppeperioodi keskel on õppeaine veerandi- või poolaastahinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindetele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.
- Õpilasele, kelle veerandi- või poolaastahinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.
- Aastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.
- Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt veerandi- või poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist,

välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

- Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi põhihariduse omandanud õpilasele, kelle õppeainete aastahinded on vähemalt rahuldavad ning kes on kõik lõpueksamid sooritanud positiivselt, antakse õppenõukogu otsusega põhikooli lõputunnistus.
- Põhikooli ja gümnaasiumi riikliku õppekava või põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) järgi õppinud põhikoolilõpetajale, kellel on kuni kahes aines aasta- või lõpueksamihindeks «nõrk» või «puudulik», võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse põhjal õppenõukogu otsusega anda põhikooli lõputunnistuse.
- Lõigetes (õpilaste üleviimine ja klassikursuse kordama jätmine) sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajas.

22. Õpilaste tunnustamine

1. Õpilasi tunnustatakse kooli aktustel klassijuhataja, aineõpetajate või ringijuhtide ettepanekul.
2. Õppeaasta lõppemisel tunnustatakse klassijuhataja ettepanekul ja õppenõukogu otsusel õpilast, kes on saavutanud oma õppetegevuses väga head õpitulemused, on osalenud aineolümpiaadidel või esinendanud kooli kooli tänukirja ja meenega.
3. Kiituskirjaga «Väga hea õppimise eest» tunnustamine:
 - Klituskirjaga tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel «Väga hea õppimise eest», kui tema õppeainete aastahinded on „5“ ja käitumine eeskujulik. Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb klassijuhataja.
4. Kiituskirjaga «Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines» tunnustamine:
 - Kiituskirjaga «Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines» tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel õpilasi, kes on saavutanud väga häid tulemusi ühes või mitmes õppeaines. Nende õppeainete aastahinne "5". Õpilane on olnud aktiivne ka antud õppeaine tunnivälises tegevuses (osalenud olümpiaadidel, võistlustel, konkurssidel, vms.). Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb aineõpetaja.
5. Kiitusega põhikooli lõputunnistusega tunnustamine:

- Kiitusega põhikooli lõputunnistusega tunnustatakse põhikoolilõpetajat, kellel kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne ja lõpueksamihinne on «väga hea» ning käitumine «eeskujulik» või «hea». Põhikoolilõpetaja kiitusega põhikooli lõputunnistusega tunnustamise otsustab kooli õppenõukogu.

6. Iga veerandi lõpul avaldab direktor oma käskkirjaga kiitust õpilastele, kellede veerandihinneteks on rohkem „viitesid „ kui „nelju“, oma käskkirjaga

23. Põhikooli lõpetamine

- Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt «rahuldavad» (s.h. 7.kl. Loodusõpetus; 8.kl. Inimeseõpetus) ja kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.
- Põhikooli lõpetanuks võib tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:
- kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.
- Haridusliku erivajadusega õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutatus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksamitöö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.
- 4. Põhikooli lõpetanuks peetakse eksterni, kes on sooritanud põhikooli lõpueksamid ning on sooritanud aineksamid nendes õppeainetes, milles tal puuduvad põhikooli lõputunnistusele kantavad hinded, või milles ta ei ole tõendatud teadmisi ja oskusi varasemate õpi- ja töökogemuste arvestamise kaudu. Eksterni ei hinnata kehalises kasvatuses, tööõpetuses, käsitöös ega kodunduses.

24.Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

24.1 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

- Kool tagab õpilasele ning vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatus korralduse kohta ning juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse õpilasele teatavaks iga õppeperioodi algul.
- Kooli ja vanemate koostöö koordineerimiseks kutsub direktor kokku vähemalt üks kord õppeaastas lastevanemate üldkoosoleku.
- Koolikorraldust reguleerivad dokumendid on kättesaadavad kooli kodulehel.
- Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises.
- Klassi-või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet vastavalt õpilase vajadustele. Õpilase võimete ja annete kõrgeimale võimalikule tasemele arendamiseks tuleb põhikoolis selgitada välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valida sobivad õppemeetodid ning korraldada diferentseeritud õpet
- Kool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde. Vajadusel koostatakse individuaalne õppekava või suunatakse õpiabi tundidesse
- Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga koolis arenguestlusi, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides. Arenguestluste korraldamine käib vastavalt koolis kinnitatud arenguestluste korrale.
- Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavuse.

25. Õpilaste juhendamise ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted

HEV õpilastele tugisüsteemide määramise eesmärk on õpilaste erivajaduste õigeaegne märkamine ja sekkumine, et ennetada püsivaid õpiraskusi, koolist väljalangemist ning tagada põhikooli lõpetamine positiivsete tulemustega. Varajane märkamine ja sekkumine annavad õpilasele võimaluse õppida võimetekohaselt.

25.1 Hariduslike erivajadustega õpilased

Hariduslike erivajadustega (HEV) on õpilane, kelle õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- või tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemal viibimine, kooli õppekeele ebapiisav valdamine või eriline andekus toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õpikeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

Haridusliku erivajadusega õpilased määratakse kindlaks kas kooli poolt või õigusaktides määratud juhtudel väljastpoolt (nõustamiskomisjoni soovitusel, alaealiste komisjoni otsusel, eriarsti tõendi või teatise alusel õpilase tervisliku seisundi kohta).

HEV õpilastele suunatud tugimeetmeid koordineerib HEV õpilaste töö koordineerija koostöös klassijuhatajate, aineõpetajate, teiste tugispetsialistide ja kooli juhtkonnaga. Vastavalt vajadusele (kuid mitte vähem kui kord õppeaastas) kutsutakse HEV õppe koordineerija ettepanekul kokku õpilasabi ümarlaud HEV õpilasele avatakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaart, milles dokumenteeritakse:

- pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused,
- õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamist vajavate külgede kohta,
- erinevate tugispetsialistide soovitused,
- testimiste ja uuringute tulemused,
- nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed.

Pärast õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamist teeb haridusliku erivajadusega õppe koordineerija ettepanekud õpetaja(te)le ja lapsevanematele edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks.

25.2 Õpetajad ja tugispetsialistid

25.2.1 Klassijuhataja / aineõpetaja

- Kooliastuja puhul tutvuvad klassijuhataja ja tugispetsialistid koolivalmiduse kaardiga, et saaks vajalikud tugisüsteemid võimalikult varakult tööle rakendada.
- Rehabilitatsiooniplaani olemasolu korral annab lapsevanem sellest teada klassijuhatajale ja/või HEV õpilase õppe koordineerijale.
- Õpilase probleemide esmane märkaja on aineõpetaja. Ta teavitab sellest

koheselt klassijuhatajat, kes teeb ettepaneku HEV koordineerijale avada koostöös klassijuhatajaga individuaalse arengu jälgimise kaardi (I tasand).

- Õpetaja kasutab tundides õpiraskustega õpilase abistamiseks vajalikke võtteid: õpilase eripärast tulenev lähenemine, individuaalne juhendamine ja sobiva õppevara kasutamine.
- Väljaspool tundi lisanduvad vajadusel konsultatsioonitunnid, õppimine õpiabi rühmas ja töö pikapäevarühmas.
- Õpetaja analüüsib õpilasele osutatud õpiabi ning annab hinnangu valitud meetodite tulemuslikkusele. Raskuste püsimisel konsulteerib klassijuhataja või aineõpetaja HEV koordineerijaga, et kohaldada tõhusamat õpiabi tunnis või tunniväliselt.
- Vajadusel teeb õpetaja ettepaneku hariduslike erivajadustega õppe koordineerijale hariduslike erivajaduste põhjalikumaks väljaselgitamiseks. Klassijuhataja suhtleb perega, andes teada probleemsest valdkonnast ja kasutusele võetud tugimeetmetest.
- Käitumis- ja sotsiaalsete probleemide korral teevad õpetaja ning klassijuhataja vajadusel koostööd valla sotsiaaltöötajaga
- HEV-ga õpilase arengu toetamiseks korraldab klassijuhataja koolis vähemalt üks kord õppeaasta jooksul arenguvestluse, mille põhjal lepitakse kokku edasised õppe- ja arengu eesmärgid. Arenguvestlusel osalevad õpilane, lapsevanem ning klassijuhataja. Vajadusel kaasatakse tugispetsialiste ja/või aineõpetajaid.

25.2.2 Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija

- Toetab õpetajat töös haridusliku erivajadusega õpilastega, korraldab koostööd tugisüsteemi spetsialistide vahel, määrab koostöös spetsialistidega sobiva õpiabivormi ja jälgib/hindab õpiabi tõhusust, suunab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmist (II-III tasand).
- Tulenevalt vajadusest teavitab ja nõustab lapsevanemat, teeb ettepanekuid juhtkonnale vajalike meetmete rakendamiseks, koordineerib tugisüsteemi koostööd koolis ning kooli väliselt.

23.2.3 Õpiabirühma õpetaja

- Õpiabirühma õpetaja on logopeed, eripedagoog või vastava lisaettevalmistuse saanud õpetaja.
- Õpiabirühma õpetaja osaleb töökoosolekutel, nõustab lapsevanemat erivajadusega õpilase arendamisel ja tema toimetuleku toetamisel, selgitab välja õpilase psüühiliste protsesside arengutaseme ning lähtuvalt vajadusest aitab tagada võimetekohast õppetööd tunnis.
- Koostöös aineõpetaja ja teiste spetsialistidega teeb õpiabirühma õpetaja

ettepanekuid õpiabi vajavate õpilaste suunamiseks õpiabi rühma, koostab vajalikud töökavad, valib sobiva õppemetoodika, õppematerjalid ning arendab õpilase õpioskuste ja enesekontrolli kujundamist, aitab luua erinevate õppeainete vahelisi seoseid ning suunab kasutama õpilasele sobivaid strateegiaid õppematerjali omandamiseks.

- Õpiabirühma õpetaja osaleb koostöös aineõpetajaga õpilase individuaalse õppekava koostamisel ning rakendamisel ning õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi täitmisel.

25.2.4 Pikapäevarühma õpetaja

- Pikapäevarühma õpetaja jälgib tunniplaani, millal klassidel tunnid lõpevad ja alustab tegevust tundidest vabanenud klassi õpilastega. Õpetaja viibib selle klassi juures, organiseerib lastele tegevuse (mängud ruumis, liikumismängud õues või saalis, jalutuskäigud, käeline tegevus, õppetegevus jne). Kui lõpevad järgmise klassi tunnid, siis õpetaja planeerib oma tegevuse vastavalt sellele: ühistegevus, õpilaste rakendamine pesaklassi ruumis või vajadusel koondamine ühte ruumi, mängud õues jne.
- Pikapäevarühma õpetaja saadab lapsed ringidesse, teeb koostööd huvijuhiga, kooli ja küla raamatukoguga, ringijuhtidega, klassijuhatajatega, et õpilaste aeg oleks sisustatud. Õpetaja vastutab pikapäevarühma kuuluvate laste eest ja peab teadma, kes kus on ning millega tegeleb.
- Pikapäevarühma õpetaja saadab lapsed bussidele.
- Pikapäevarühma õpetaja täidab kasvatusrühma päevikut e

25.3 HEV õpilastele kooli otsusega rakendatavad tugimeetmed.

25.4 Pikapäevarühm

- Koolis töötab 1 pikapäevarühm Pikapäevarühma õpetaja tegeleb õpilastega, kes osalevad rühma töös vastavalt lapsevanema avaldusele.
- Pikapäevarühma eesmärgiks on õpilaste vaba aja sisustamine, õpetajapoolse toetuse pakkumine koduste ülesannete lahendamisel, õpiabi ja õpioskuste kujundamine ja vastastikust suhtlemist arendavate tegevuste organiseerimine.

25.5 Õpiabirühm

- Õpiabirühma võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooli õpilane, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid või kes vajab õpioskuste ja -harjumuste

kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

- Õpiabirühma võib vastu võtta ka lihtsustatud õppel oleva õpilase, kes õpib klassis, kus õppetöö toimub põhikooli riikliku õppekava järgi.
- Õpilane võetakse õpiabirühma vastu individuaalse arengu jälgimise kaardi alusel erivajadustega õpilaste õppe koordineerija ettepanekul ja õppenõukogu otsusel.
- Õppenõukogu otsusega mittenõustumisel on õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal õigus otsus vaidlustada kümne tööpäeva jooksul arvates päevast, mil ta sai otsusest teada, saates kooli direktorile sellekohase kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis teate.
- Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema poolt teate saatmisel õpilast õpiabirühma vastu ei võeta.
- Õpiabirühma tunnid toimuvad vastavalt tunniplaanile
- Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava lähtudes vastava klassi klassi või aineõpetaja töökavast.

Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- arendatakse kognitiivseid oskusi;
- kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.

Õpiabitunnid toimuvad vähemalt kaks tundi nädalas.

Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest ning tunnid toimuvad vastavalt kinnitatud tunni- ning tööplaanile.

25.6 Individuaalne õppekava

- Kui õpilase individuaalne juhendamine ja osalemine õpiabi rühmas pole andnud soovitud tulemusi, koostatakse HEV õpilasele individuaalne õppekava. Selle koostamisest võtavad osa kõik õpilasega tegelevad pedagoogid. Protsessi kaasatakse ka lapsevanemad.
- Tavaliselt on individuaalne õppekava vajalik teatud õppeaines tekkinud raskuste ületamiseks.
- Sel juhul tehakse muudatused või kohandused õppe sisus, õppeprotsessis, õppekestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas või hindamisaluste muutmiseks.
- Kui HEV õpilasel on vajalik õpitulemuste vähendamine, asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, siis on vajalik nõustamiskomisjoni otsus. Õppeaines, kus nõustamiskomisjoni soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku

õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada koolieksami. Sellisel juhul lähtub kool eksami vormi määramisel ja eksamitöö sisu koostamisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatust.

- Aine piires individuaalse õppekava koostatakse aineõpetaja poolt (vajadusel koostöös tugisüsteemiga). Kui õpilane vajab individuaalset õppekava kindlas aines, võetakse arvesse õpilase koolisiseste uuringute kokkuvõtet õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil. Sellest lähtuvalt koostab aineõpetaja individuaalse õppekava konkreetses aines. Kui õpilane vajab individuaalset õppekava paljudes õppeainetes, on tõenäoliselt tegemist püsiva õpiraskusega. Sellisel juhul suunatakse õpilane lisauuringutele ja nõustamiskomisjoni, et talle määrataks sobivaim haridustee jätkamise viis.

25.7 Täiendav õppetöö ja klassikursuse kordama jätmine

- Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid. Täiendava õppetöö tulemusi kontrollitakse ja hinnatakse.
- Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- Täiendavale õppetööle jäetakse õpilane õppeainetes, milles tulenevalt veerandihinnetest või veerandite lõpus antud sõnalistest hinnangutest tuleks välja panna aastahinne «puudulik» või «nõrk» või anda samaväärne kokkuvõttev sõnaline hinnang.
- Õppenõukogu põhjendatud otsusega erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines pandud välja aastahinne «puudulik» või «nõrk», täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisel õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema välja toodud kaalutlused, millest tulenevalt on leitud, et õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks on otstarbekas jätta õpilane klassikursust kordama.
- Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja toimetuleku riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi ning gümnaasiumiastmel õppivaid õpilasi.

25.8 Koduõpe

Koduõpe on õppetöö väljaspool kooli ruume tulenevalt õpilase tervislikust seisundist või õppetöö läbiviimise korraldamine lapsevanema (eeskostja, hooldaja) poolt.

Rakendamise aluseks on nõustamiskomisjoni soovitus või lapsevanema (eeskostja) taotlus õppenõukogu otsusel. Taotlus tuleb esitada 20 augustiks või 20. detsembriks ning õppetöö aluseks on individuaalne õppekava, mille koostab koduõpet läbiviiv isik koostöös kooliga.

25.9 Konsultatsioonid

- Aineõpetaja konsultatsioonitunnid vähemalt kord nädalas

25.10 Individuaalne plaan

- Individuaalne plaan koostatud aineõpetaja poolt järelvastamiseks

25.11 Tugispetsialistide teenuse kasutamine

25.11.1 Koostöö erialaarstiga

- Koostöö eriarstiga toimub lapsevanema vahendusel. Eriarstile suunamise soovitus teeb lapsevanemale teatavaks klassijuhataja või HEV õpilase õppe koordineerija.
- Lapsevanema taotlusel väljastatakse lapsevanemale kokkuvõtte õpilase õppimisest ja toimetulekust koolis. Kokkuvõtte koostamisel osalevad HEV õppe koordineerija, klassijuhataja ja tugisüsteemi spetsialistid, vajadusel kaasatakse aineõpetajaid.
- Eriarstilt saadud otsusest teavitab lapsevanem klassijuhatajat või HEV õppe koordineerijat.
- Lepitakse kokku koolile tagasiside andmine ja vajadusel vestlusring, õpilasabi ümarlaud.

25.11.2 Koostöö õppenõustamiskeskusega

Vajadusel toimub koostöö õppenõustamiskeskuse spetsialistidega. Lähtuvalt eesmärkidest suunatakse õpilane koos vanemaga spetsialisti vastuvõtule.

Nõustamisteenust kasutatakse ka tugisüsteemi spetsialistide ja pedagoogide abistamiseks näiteks keerukamate juhtumite korral.

25.11.3 Nõustamiskomisjoni suunamine

Suunamine maakonna nõustamiskomisjoni toimub hariduslike erivajadustega isikute õppe ja kasvatuse korraldamiseks Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses loetletud

juhtudel, samuti juhul, kui õpiabi/logopeediline abi või individuaalne õppekava ei ole andnud soovitud tulemusi.

25.12 Nõustamiskomisjoni otsusel kooli poolt vajadusel ja võimalusel rakendatavad tugiteenused

- koolikohustuse täitmise edasilükkamine
- õpiraskustega õpilaste klass
- põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava järgi õpe
- tundeelu- ja käitumishäiretega laste klass
- kasvatusraskustega laste klass
- ühele õpilasele keskendatud õpe
- koduõpe tervislikel põhjustel
- individuaalne õppekava
- spetsiifiliste erivajadustega õpilaste väikeklass

25.13 Töö andekate õpilastega

Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest, väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel ning valdkonna ekspertide hinnangutest.

Andekate õpilaste toetamiseks kasutatakse Mustjala Lasteaed-Põhikoolis järgmisi võimalusi:

- suunamine õpilase andeid toetavasse aine- või huviringi, huvi- või teaduskooli
- diferentseeritud töö ainetunnis
- ettevalmistamine osalemiseks ainekonkurssidel, olümpiaadidel jm võistlustel
- loovtööde koostamine

25.14 HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tõhususe analüüs

- HEV õpilasele rakendatud tugimeetmete tulemuslikkuse hindamiseks kirjeldavad

kõik meetme rakendamisel osalenud õpetajad ja tugispetsialistid vastavalt vajadusele, kuid mitte vähem kui kord õppeaastas õpilase individuaalse arengu kaardil õpilase arengut, toimetulekut ja soovitusi. Ühisel õpilasabi ümarlaua koosolekul hindavad HEV koordineerija, õpetajad ja tugispetsialistid meetmete tõhusust või järgnevate meetmete rakendamist.

- Ümarlaua töö tulemusena täpsustatakse õpilasele vajalik tugisüsteem.
- Kokkuvõtte fikseeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil ning arenguvestlusel teavitatakse kokkuvõtte sisust ka lapsevanemat.

25.15 Hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord

- Hariduslike erivajadustega õpilastega tööd koordineerib koolis HEV koordinaator
- HEV koordinaator toetab ja juhendab õpetajaid hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamisel ning teeb õpetajatele, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks Kuressaare Rajaleidja Keskuses
- Hariduslike erivajadustega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas, taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.
- Õpilase hariduslike erivajaduste väljaselgitamiseks viiakse koolis läbi pedagoogilist hindamist, õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust. Õpilase kohta käiv teave koondatakse õpilase individuaalsuse kaardile. Vajadusel soovitatakse lapsevanemale õpilase psühholoogilist hindamist ja meditsiinilisi uuringuid väljaspool kooli.
- Haridusliku erivajaduse tuvastamiseks läbiviidud pedagoogilis-psühholoogilise hindamise tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase tugevate ja arendamistvajavate külgede kohta, kooli tugispetsialistide soovitused, testimiste ja uuringute tulemused ning nõustamiskomisjoni soovitused õppe korraldamiseks ja sellest tulenevalt õpilasele rakendatud meetmed dokumenteeritakse haridusliku erivajadusega õpilase arengu ja toimetuleku jälgimiseks koostatud individuaalse arengu jälgimise kaardil.

26 Karjääriõppe, sh karjääriinfo ja nõustamise korraldamine

- Koolis toimub karjääriõpe läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu õpetajate poolt ainetundides ja klassijuhatajatunnis.. Läbiva teema „ Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ sisu ja eesmärgid arvestatakse kooli õpikeskkonna kujundamisel.. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi ainete üleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.
- Karjääriõppe hulka kuulub ka karjääri- ja tööteemalise kirjanduse sovitamine ning kataloogide tutvustamine edasiõppimise või õppekavavälise õppimise võimaluste kohta. Karjääriõpet toetab veebilehekülj aadressil- www.rajaleidja.ee
- Koolis osutatakse karjäärinõustamist III kooliastme õpilastele, et kujundada valmisolekut tööjõuturul parema rakendatavuse saavutamiseks ja iseseisva otsustusvõime arendamiseks.
- Koolis korraldatakse 9. klassi õpilastele nõustamist ning viiakse läbi kutsesobivustestid Karjäärinõustamise keskuse poolt.
- 9. klassi õpilased osalevad igal aastal kutsehariduskeskuse ja keskkoolide lahtiste uste päevadel. Samuti külastavad kooli erinevate kutseõppeasutuste ja keskkoolide-gümnaasiumide esindajad. 9. klassi õpilastega käivad kohtumas erinevate elukutsete esindajad.

Karjääriteenuste kättesaadavus tagatakse:

- Ainetundides läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemisel.
- Karjääriõppe ainetunni kaudu 9. klassis klassijuhatajatunnis
- Ürituste kaudu (ettevõtluskuu, kooli laadapäevad jne.)
- Edasiõppimist tutvustavate õppepäevade kaudu
- Arenguveestlused
- Õpilaste ja lastevanemate teavitamine ja nõustamise korraldus

27. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- Õpetaja koostöö eesmärgiks on õppekavas kirjeldatud taotleivate õpitulemusteni jõudmine õppe- ja kasvatustegevuse kaudu, lähtudes õpiväljunditest, etteantud ajast, õppekavas kirjeldatud õppesisust ja õppetegevusest
- Õpetaja töö planeerimine toimub õppekava alusel lähtudes põhikooli riiklikus

õppekavas sätestatud üldistest põhimõtetest õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisele ja korraldamisele.

- Väljundipõhises õppes on õpetaja pädevuses otsustada, mil määral ta soovib enda tegevust kavandades seda kirjeldada taasesitavas vormis.
- Kuna õpiväljundid on riiklikul tasandil kirjeldatud ning kavandatud on ka õppeaine sisu ning osaliselt õppemetoodika, siis õpetajal tuleb mõelda järgmise sammuna, kui palju õpilasel kulub aega iga väljundi saavutamiseks. Õpetajal tuleb tagada õpiväljundite sidusus õppetöö mahu ja õppekorraldusega.
- Kavandamise alus on see kui palju keskmine õpilane suudab kindla ajavahemiku jooksul õppida. Arvestuslik õppeaeg on tundide hulk, mida keskmine õpilane õpiväljundi jõudmiseks eeldavalt vajab. Arvestuslikku õppeaega mõjutavad õpilase varasemad kogemused, teadmised, oskused jms.
- Töömahu arvestamisel tuleb arvesse võtta õppetegevused, õpilaste tegevused ja hindamise meetodid. Õpilasele õpiväljundite omandamiseks etteantud ajahulk on määratud õigusaktidega, tunnijaotusplaaniga.
- Kavandades peab õpetaja teadvustama, et kunagi pole nii palju aega, et õpilane võiks selgeks saada kõik, mida õpetaja tahab õpetada. Tuleb teha kompromisse ja leida kesktee olemasoleva aja ja soovitud tulemuste vahel.
- Väljundipõhises õppes toimub õppeprotsessi kavandamine selliselt, et esmalt määratletakse eesmärgid, mida õppimise ja õpetamise kaudu soovitakse saavutada, seejärel kavandatakse kuidas eesmärkide saavutatust hinnata ja alles seejärel konkretiseeritakse õppesisu ja meetodid

28. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

28.1 Kooli õppekava muutmise algatamine

- Kooli õppekava uuendamine või täiendamine toimub algatustaotluse alusel, mis tuleb esitada kooli direktorile kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis koos ettepanekute ja põhjendustega.
- Kui kooli õppekava uuendamise või täiendamise vajadus on tingitud muudatustest õigusaktides, siis algatab kooli põhimääruse muutmise kooli direktor.
- Kooli direktor esitab kooli õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- Kooli direktor vaatab hoolekogu, õpilasesinduse ja õppenõukogu arvamused läbi. Kui hoolekogu, õpilasesindus või õppenõukogu on leidnud, et kavandatavad

õppekava muudatused on vastuolus kehtiva õigusega, siis kutsub direktor kokku õppekava uuendamise ja täiendamise töörühma, kes viib kooli õppekava muudatused vastavusse kehtiva õigusega.

28.2 Kooli õppekava kehtestamine

Tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest“ § 17 lõikest 2 on kooli õppekava kehtestajaks kooli direktor. Kooskõlas „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 71 lõikega 3, toimub kooli õppekava kehtestamine käskkirjaga, mis vastab „Haldusmenetluse seaduses“ sätestatud nõuetele.

28.3 Kooli õppekava muudatuste avalikustamine

Kool avalikustab, tulenevalt „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ § 69 lõikes 1 sätestatud nõudest, kooli õppekava koos muudatustega kooli veebilehel ja loob kooli võimalused kooli õppekavaga tutvumiseks